

I TRÅD MED TIDEN

DET 64. DANSKE BYPLANMØDE
25. - 26. SEPTEMBER 2014 I HERNING

dansk byplan
laboratorium

INNOVATION – OGSÅ PÅ PLANOMRÅDET

“Vi skal leve af at udvikle vores innovationskraft” er et af svarene i den aktuelle debat om de store samfundsspørgsmål – erhvervsudvikling, velfærd, klimatilpasning m.v.. Med en fortsat stram økonomi er der fokus på nye måder at indrette samfundet på – ikke mindst den offentlige sektor. For at matche de nye udfordringer, må vi – også på planområdet – hele tiden tænke nyt, indhente ny viden, udvikle nye løsninger og afprøve dem i praksis.

Kommunerne engagerer sig stadig mere aktivt i byudvikling og byomdannelse, tit med afsæt i strategier og projekter, der er komplekse. Derfor er det nødvendigt at inddrage andre parter, der kan bidrage med nye indfaldsvinkler og faglig viden. Samarbejderne spænder vidt, fra forpligtende partnerskaber og selskabskonstruktioner til mere uformelle netværk.

Det udfordrer politikernes og planlæggerens rolle som planmyndighed og demokratiet. Kan vi – når vi stadig har ansvaret – give slip på kontrollen ved at lukke flere ind i beslutningsrummet? Og hvad betyder det for demokratiet, at andre aktører lukkes ind fra sag til sag: hvem skal lukkes ind, og hvem skal ikke?

De nye roller kræver både indsigt i de andre aktørers verdener og kompetencer til at facilitere processen. Vi skal have mod til at bringe vores faglighed i spil på nye måder, til at tænke i alternative muligheder og løsninger og til at eksperimentere, være risikovillige og arbejde mere åbent og søgende. Der skal være tid og rum til eftertanke, når vi – sammen med andre – leder efter det, vi endnu ikke kender svarene på.

Det handler i høj grad om en lærende proces, hvor vi hele tiden øver os i at blive bedre til

- at lede byer i fortsat forandring
- at skabe merværdi ved tværfagligt samarbejde og synergi mellem forskellige indsatser
- at sætte “det gode hold”, hvor deltagernes kompetencer matcher den aktuelle planopgave

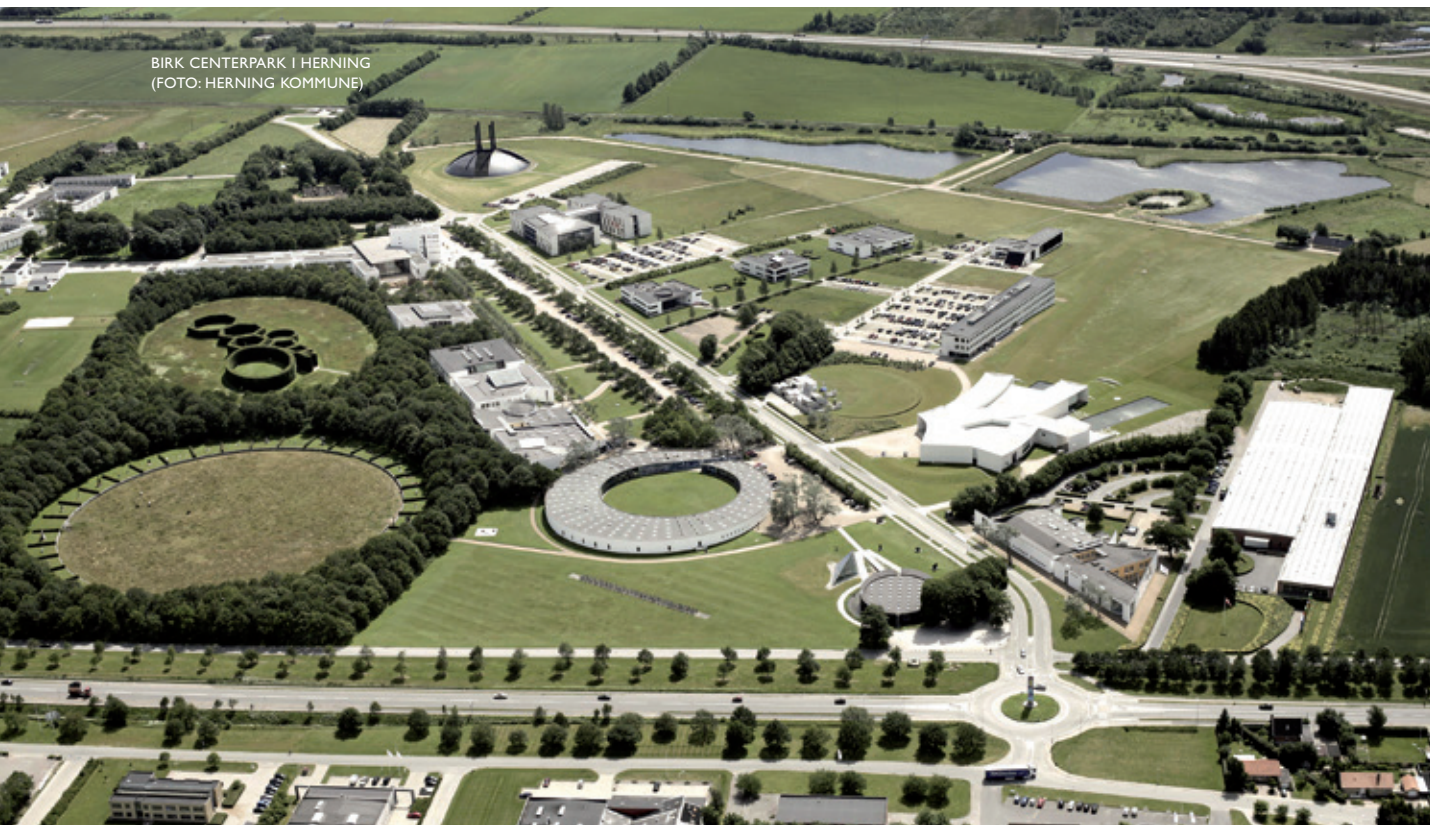
På byplanmødet vil vi debattere en række konkrete eksempler på innovation på planområdet. Helt tilbage fra 1960'erne har Herning bl.a. været kendt for den langsigtede planlægning og udvikling af “Birk Centerpark”. Kunstmuseet Heart, multiarena Boxen, DGI vandkulturhus og etablering af bynære søer er nyere eksempler på, hvordan man i værtskommunen fortsat tænker ud af boksen – og udvikler de bymæssige og landskabelige kvaliteter i samarbejde med borgere, erhvervs- og kulturliv.

Det er både nødvendigt, svært – og spændende!

Maj Green

Formand for Dansk Byplanlaboratorium

BIRK CENTERPARK I HERNING
(FOTO: HERNING KOMMUNE)

PROGRAM

RET TIL ÆNDRINGER FORBEHOLDES

TORSDAG DEN 25. SEPTEMBER

10.00 **Mødet åbnes** i MCH Herning Kongrescenter. Velkomster ved

- * *Bestyrelsesformand Maj Green, Dansk Byplanlaboratorium, og*
- * *Borgmester Lars Krarup (V), Herning Kommune*

Alle tiders innovation

Planlægning er innovativ når den fostrer nye ideer, åbner nye muligheder og skaber øget kvalitet i byudvikling og byomdannelse. Men hvad sker der egentlig, når vi planlægger for innovation og vækst – eller tror, vi gør det?

Set i bakspejlet: Hvad gik godt, og hvad gik mindre godt?

Hvad er udfordringernes karakter og omfang idag? Hvilke behov og perspektiver tegner der sig for innovativ planlægning i fremtiden, og kan vi levere varen?

- * *Direktør Thorkild Ærø, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet*

11.00 Kaffepause og besøg i Planmessen (*se side 6*)

11.50 **Grøn innovation og vækst med begge ben på jorden**

Klimatilpasning er en fælles udfordring, og kan også blive et win-win projekt. HVIS vi – som i Herning-området – lykkes med et tæt samarbejde mellem kommuner, erhvervsliv, forskning og uddannelser – mellem know-how og brugerne.

Hvordan kommer vi fra ord til handling og skaber synergi mellem de indsatser, vi sætter i værk?

- * *Instituteder, professor Michael Evan Goodsite, Institut for Teknologi og Innovation, Syddansk Universitet*

Vær nær – Sammenhæng i sammenfundet

Vi er meget mere fælles, end vi tror. Og gode til at overvinde kriser og truende udfordringer. Hvad betyder det for, hvordan vi planlægger for fremtiden?

- * *Forfatter Tor Nørretranders*

13-14 Frokostpause

14.00-16.30 **Delmøder, Innovations-laboratorium og Planmesse**
(*se side 4-7*)

19.00-01.00 **Aftenarrangement** i MCH Herning Kongrescenter. Byplanprisen 2014, middag, underholdning, musik/dans

FREDAG DEN 26. SEPTEMBER

09.00 **Byplanmødet genoptages** i MCH Herning Kongrescenter

09.05-09.35 **At ville Herning – et bypolitisk projekt**

Refleksioner om nytænkning og innovation som driver fra en politiker, der selv har været med i det lange, seje træk.

Om byledelse og samarbejde med borgere, virksomheder og andre aktører – nabokommuner, region, stat og internationalt. Og om at skabe synergi mellem forskellige fagområder og indsatser.

- * *Udvalgsformand Jobs. Poulsen (B), Herning Kommune*

10.00 **Udflugt** (*se side 8-14*) afgår fra MCH Herning Kongrescenter

15.30-16.00 **Fælles afslutning** i Herning
* *Bestyrelsesformand Maj Green, Dansk Byplanlaboratorium*

16.00 Byplanmødet slutter

DELMØDER (A-E), INNOVATIONS-LABORATORIUM (I) OG PLANMESSE (P)

TORSDAG DEN 25. SEPTEMBER KL. 14.00-16.30

Frokost, delmøder, innovations-laboratorium og planmesse afholdes i MCH Herning Kongrescenter samt lokaler i nærheden. Af hensyn til lokalestørrelser mv. er der loft over deltagerantallet på de enkelte steder.

Angiv venligst dine ønsker om deltagelse på tilmeldingen i **prioriteret rækkefølge**. Ønskerne efterkommes i den rækkefølge, tilmelding modtages (først til mølle). Det er kun muligt at deltage i et af delmøderne A-E, innovations-laboratoriet I – eller i planmessen P (se side 6-7).

Der tages forbehold for ændringer i de anførte delmøder, innovations-laboratoriet og planmessen.

FOTO: IKAST-BRANDE KOMMUNE

A EN INNOVATIV PLANSTRATEGI – HVORDAN?

Workshop målrettet politikere, men åben for alle

Planstrategien udstikker den overordnede politisk-strategiske retning for kommunens udvikling. Der er metodefrihed til både måden, som planstrategien udarbejdes på – og resultatet. Men måske føler du som politiker, at du får serveret en stram skabelon for både proces og resultat? På workshoppen stiller vi spørgsmålet: Hvordan bliver vi bedre til at lave en planstrategi, som både politikere og forvaltning har ejerskab til? Hvordan kan vi tilrettelægge et forløb, hvor vi gør op med vanetænkningen? Målet med workshoppen er at få inspiration til anderledes måder at lave planstrategier på – i et samarbejde mellem politikere, planlæggere og lokale aktører.

Korte inspirations-oplæg ved:

- * *Borgmester Jørgen Gaarde (A), Skanderborg Kommune*
- * *Lektor og chefkonsulent Margrethe Andersen, UCC Videreuddannelsen, og tidligere lokalpolitiker*
- * *Kommunaldirektør Niels Ågesen, Vejle Kommune*

Mødeleder: *Maj Green, formand for Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og vicedirektør i Gladsaxe Kommune*

B HVAD VIL VI GERNE KUNNE I VORES PLANLÆGNING?

Kom til orde på speakers corner

Planlov og planlægning er de senere år blevet kritiseret for at være for rigid, for rammesættende og for demotiverende. På delmødet afholder vi speakers corner, hvor alle deltagere opfordres til at komme med korte statements på, hvad de gerne vil i deres planlægning. Her er plads til alle udmeldinger – fra kærlige og konstruktive til kontante og kritiske! Delmødet skydes i gang med korte oplæg om, hvad to borgmestre gerne vil kunne – henholdsvis i byen og på landet.

Oplæg ved:

- * *Borgmester Joy Mogensen (A), Roskilde Kommune*
- * *Borgmester Carsten Kissmeyer (V), Ikast-Brande Kommune*

Replikker ved: *direktør Thorhild Æro, Statens Byggeforskningsinstitut, og projektchef Svend Erik Rolandsen, COWI*

Mødeleder: *Marie Louise Madsen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og vicekontorchef i Kommunernes Landsforening*

C FORNY BYFORNYELEN

Intensiv workshop for innovative byfornyrere

Tænk ud af boksen om byfornyelsen – hvad er dit drømme-scenarie? På denne workshop kommer du som deltager på banen med dine erfaringer, dine drømme og dine konkrete ideer til fornyelse. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter giver bolden op og pitcher bl.a. disse emner: Hvordan bliver vi bedre til strategisk prioritering af både vækst- og afviklings-områder? Hvordan griber vi omdannelse af forstædernes mange nedlagte erhvervsområder an? Hvordan kan midlertidig anvendelse bruges strategisk i byfornyelsen? Velkommen til en workshop, hvor vi bruger intensive, innovative metoder for at forny byfornyelsen.

Mødeleder: *Christian Lützen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og afdelingschef i Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter*

D ENERGI PÅ TVÆRS AF KOMMUNEGRÆNSER

Inspiration og erfaringsudveksling

Strategisk energiplanlægning er ikke bare en nødvendighed, det er også en driver i forhold til at lære forskellige aktører at samarbejde på tværs – både af kommunegrænser og traditionelle offentligt-private skillelinjer. Der er brug for nye roller – både for forsyningselskaberne, de 19 midtjyske kommuner og regionen. Ringkøbing-Skjern Kommune har ambitiøse mål om 100 % vedvarende energi i 2020 og lægger en stor indsats for at nå målet, bl.a. har kommunen udarbejdet en strategisk energiplan, hvor man har involveret energiaktørerne. På delmødet fokuserer vi på Midtjyllands erfaringer med samarbejde om strategisk energiplanlægning. Og vi spørger, hvornår samarbejdet på tværs af region og kommuner går godt – og hvornår det er svært?

Oplæg ved:

- * *Udviklingskonsulent Anne-Mette Sørensen Langvad, Region Midtjylland*
- * *Sekretariatsleder Henning Donslund, Energisekretariatet, Ringkøbing-Skjern Kommune*

Mødeleder: *Lars Vildbrad, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og udviklingsdirektør i Region Midtjylland*

MAABJERG BIOENERGY,
VERDENS STØRSTE BIOGASANLÆG
(FOTO: REGION MIDTJYLLAND)

E RESSOURCEPLANER

Inspiration og eksempler

Hvordan kan vi arbejde mere innovativt med de stedbundne potentialer? Hvordan gør vi det på en måde så professionalisme og lokale krav kan mødes? På delmødet stiller vi skarpt på to nye eksempler på ressourceplanlægning – i en provinsby og i et boligområde. Bording er en stationsby med en ret funktionstømt hovedgade, men med et velfungerende for- eningsliv. Med skole og en kommende motorvejsforbindelse til Århus har byen gode muligheder for at blive en attraktiv pendlerby. Boligområdet Høje Kolstrup i Aabenraa har god udsigt, men er isoleret fra resten af byen. I nulserne var området nedslidt, men med en byudvikling, der bygger på fælles værdier og inddragelse af lokale ressourcer, er det lykkedes at gennemføre en helhedsorienteret fornyelse. På delmødet diskuterer vi styrker og svagheder ved forskellige måder at bruge lokale ressourcer i planlægningen.

Oplæg ved:

- * *Planchef Karina Kisum Jensen, Ikast-Brande Kommune*
- * *Direktør Tenna Tychsen, Promonitor Byudvikling, proceskonsulent for Kuben Management på Høje Kolstrup*

Mødeleder: *Peter Vergo, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og plan- og byggechef i Vordingborg Kommune*

INNOVATIONS -LABORATORIUM

Skal du lægge en ny strategi for frivillighed, byliv eller borgerinddragelse? Eller er du kørt fast i butiksdød, klimaplaner eller udfordringen af centrale byrum? Tag en aktuel udfordring med på Innovations-laboratoriet og find en løsning. Du vil blive guidet igennem innovationsprocessen Teori U. Sammen med de andre deltagere kigger vi på din udfordring med nye briller. Du henter relevant input på Planmessen (se side 6-7) og reflekterer dig frem til en ny løsning. Sidst, men ikke mindst, får du lavet en løsningsmodel (prototype), som du kan gå hjem og teste. Her er ingen oplæg, men masser af sparring. Fokus er DIT arbejde med at finde en innovativ løsning på en selvvalgt faglig udfordring.

Processen faciliteres af:

- * *Chef Julie Abitz, Byens Helte og*
- * *Filip Zibrandtsen, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og chefkonsulent i Realdania By*

P PLANMESSE

SAMMENSÆT DIT EGET PROGRAM OG LAD DIG INSPIRERE PÅ DE MANGE MESSESTANDE

I messebyen Herning afholder vi selvfølgelig også en planmesse. Den finder sted i Koncertsalen i Herning Kongrescenter og er åben for alle byplanmødets deltagere i kaffepausen torsdag formiddag. Torsdag eftermiddag kl. 14.00-16.30 er planmessen åben for de deltagere, der har tilmeldt sig messen.

Et nøgleord for messen er "praleværksted", og på standene stiller vi skarpt på gennemførte planer, projekter eller proces-

ser, der inddrager nye aktører, afprøver nye metoder og arbejdsformer eller skaber en form for merværdi.

På planmessen kan du frit vælge mellem at

- høre oplæg og deltage i debatten ved de 22 stande, hvor standholderne har øvet sig på elevatortalen
- overvære et eller flere af de 3 korte oplæg i Cabaretsalen
- netværke i caféområdet

OPLÆG I CABARETSALA

Kl. 14-16.30 er der oplæg i Cabaretsal A om de nedennævnte temaer. Hvert oplæg varer ca. 25 minutter, inklusive tid til uddybende spørgsmål. Imellem oplæggene er indlagt pauser med mulighed for at besøge standene på Planmessen.

OPLÆG 1: KL. 14.15-14.45 DYNAMISK VIRKELIGHED KRÆVER DYNAMISK FORVALTNING

Herning Kommune har en klar målsætning om at have et erhvervsklima i top. Samtidig vil Herning gerne være stedet, hvor hele Danmark tager hen, når man skal have oplevelser både på sports- og kulturfronten. For at gøre den målsætning til virkelighed har Herning Kommune skabt en lille dynamisk forvaltning, hvor der dribles med alt fra planlægning over kultur og events til erhvervsliv. Oplæg ved:

* *Direktør Jørgen Krogh, By-, Erhvervs- & Kulturforvaltningen, Herning Kommune*

Mødeleder: *Jes Møller, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og direktør i Køge Kyst*

OPLÆG 2: KL. 15.00-15.30 DET MIDLERTIDIGES ARKITEKTUR

Olympiske Lege, verdensudstillinger, festivaler, kulturelle events og andre midlertidige programmer er en særlig udfordring for designere, arkitekter og planlæggere. Bygninger, der let kan pilles ned igen og midlertidige byer, som hurtigt kan afvikles, er blevet et "must have". Oplægget giver overblik over forskellige typer midlertidighed, der får os til at opleve byen på nye måder. Oplæg ved:

* *Lektor Boris Brorman Jensen, Arkitektskolen i Aarhus, Mødeleder: Ellen Højgaard Jensen, direktør i Dansk Byplanlaboratorium*

OPLÆG 3: KL. 15.45-16.15 GRØN INNOVATION

Perspektiver, muligheder og begrænsninger for grøn erhvervsudvikling i Danmark. Vi må hele tiden tænke nyt og udvikle nye løsninger. Men er vi innovative nok? Hvordan bliver vi bedre til at dele viden – mellem virksomheder, kommuner og forskningsinstitutioner? Hvor står vi svagt i forhold til at gøre danske løsninger eksportklare?

Oplæg ved:

* *Adm. direktør Preben Birr-Pedersen, CLEAN*

Mødeleder: *Anne Skovbro, medlem af Dansk Byplanlaboratoriums bestyrelse og direktør i Københavns Kommune.*

EN BOLIGSOCIAL INDSATS PÅ LANDET

INDEHAVER SØREN GARDE,
SØREN GARDE RÅDGIVNING.

MELLEM KONSULENTOPGAVE OG KONKURRENCE

KOMMUNEPLANLÆGGER PERNILLE FALBORG,
HERNING KOMMUNE

FREMTIDENS ERHVERV I FREMTIDENS BÆREDEYGTIGE BYER

KONTORCHEF HOLGER BISGAARD,
MILJØMINISTERIET

PÅ TVÆRS AF MJØLNERPARKEN

PROJEKTLEDER SARA NISSEN, LEJERBO

FREDERIKSVÆRK ER EN STÅLSAT BY

PROJEKTLEDER CHARLOTTE SCHEEL,
HALSNÆS KOMMUNE

NYE METODER TIL AFFOLKNINGS- PROBLEMATIKKER

KONSULENT CHRISTIAN ACHERMANN,
CHRISTIAN ACHERMANN LANDSKAB OG
PLANLÆGNING

RØVERHISTORIER, PERSONER OG STEDER FÅR NYT LIV

PROJEKTLEDER SUNE PORSE CARLSEN,
ROSKILDE KOMMUNE

LYTT TIL LOKALE RESSOURCER

KONSULENT SØREN HOUEN SCHMIDT,
REKOMMANDERET

FORMIDLING AF VORES LANDSKABER

KONSULENT HANNE BRENDSTRUP NIELSEN,
NIRAS

AABENRAA - FREMTIDENS KØBSTAD

PROJEKTKOORDINATOR ANETTE KOLD,
AABENRAA KOMMUNE

JORDPLANLÆGNING ER OGSÅ BYPLANLÆGNING!

PROJEKTLEDER JAKOB LEMMING,
BYGHERREFORENINGEN

LEG PÅ MOTORVEJEN!

PLAN- OG BYGGECHEF SVEND JAKOBSEN,
SILKEBORG KOMMUNE

KLIMATILPASNING PÅ TVÆRS AF KOMMUNER

MILJØMEDARBEJDER CONNIE TILGREN ASKLØF,
BRØNDBY KOMMUNE.

NYE BILLEDER PÅ PROVINSBYER

SPECIALKONSULENT HELGA MADSEN,
MINISTERIET FOR BY, BOLIG OG
LANDSDISTRIKTER

BYMIDTESAMARBEJDER OG PARTNERSKABER

PROJEKTLEDER TORSTEN BO JØRGENSEN,
COWI A/S

PROJEKT LANDSBYPLANER PÅ ØSTMØN

PROJEKTLEDER ROSA PHILIPPINE SCHOLLAIN
BIRCKNER, VORDINGBORG KOMMUNE

BORDING UNITED

PROJEKTLEDER JEANETTE ISHI LEHN,
IKAST-BRÅNDE KOMMUNE

DE NOMINEREDE ER...

BYPLANARKITEKT LENE KROGH,
BESTYRELSESMEDLEM I DANSK
BYPLANLABORATORIUM OG MEDLEM AF
BYPLANPRISJURYEN

STRATEGISK ENERGIPLANLÆGNING

SEKRETARIATSLÉDER ELSEBETH TERKELSEN,
FORENINGEN AF BÆREDEYGTIGE BYER OG
BYGNINGER

FRI OS FRA MYNDIGHEDSROLLEN!

UDVIKLINGSKONSULENT ANNE JUSTESEN,
REGION MIDTJYLLAND

TRYGGE PLANER

SPECIALKONSULENT KARSTEN NIELSEN,
DET KRIMINALPRÆVENTIVE RÅD

TRAFIK PÅ TVÆRS

PROJEKTLEDER SVEND TØFTING,
REGION NORDJYLLAND

**LÆS MERE OM DE
ENKELTE STANDE HER:**

www.byplanlab.dk/byplanmodet

UDFLUGTER

FREDAG DEN 26. SEPTEMBER KL. 10.00-15.30

Efter hovedforedraget *“At ville Herning – et bypolitisk projekt”* fredag morgen i MCH Herning Kongrescenter starter alle udflugter herfra kl. 10.00. De fleste udflugter er tilbage i Herning senest kl. 15.30 til byplanmødets fælles afslutning. **Bemærk venligst** at udflugterne nr. 9 og nr. 10 først slutter i Herning kl. 16.00.

Der er loft over antallet af deltagere på de enkelte udflugter, og ønskerne efterkommes i den rækkefølge, tilmelding modtages (først til mølle). Angiv venligst ønsker om udflugt på tilmeldingsblanketten i **prioriteret rækkefølge!**

Der tages forbehold for ændringer i udflugtsprogrammerne.

INNOVATORIET I BIRK CENTERPARK (FOTO: TONY BRÖCHNER)

FODBOLD-EKSPERIMENTARIET I HERNING (FOTO: TONY BRÖCHNER)

1 UDDANNELSER OG KULTUR PÅ TVÆRS

Arrangeres i samarbejde med Herning og Ikast-Brande Kommuner

Nye uddannelses- og kulturinstitutioner kendetegner Herning og Ikast-området. Udflugten besøger en række bemærkelsesværdige institutionsbyggerier. Vi begynder i *Birk Centerpark*, der modtog Byplanprisen i 2002, og hører om den overordnede udviklingsstrategi. I Birk besøger vi *AU Herning* – Aarhus Universitets institut for forskning og videregående uddannelse, og Birk Campus med ungdomsboliger, studentarhus og udendørs faciliteter. Herfra til *HEART – Herning Museum of Contemporary Art*. Vi besøger også *Auto Galleriet Herning*, der er en kulturinstitution indrettet som et levende bilmuseum med mere end 100 privatejede køretøjer i en tidligere tekstilfabrik. Vi slutter udflugten af med en rundvisning på den nye *internationale skole i Ikast* (rundvisningen foregår på engelsk).

2 NYE RUM FOR LEG OG BEVÆGELSE

Arrangeres i samarbejde med Herning Kommune

Hvordan skaber vi rammer, der giver plads til nye måder at gøre tingene på? Herning Kommune giver tre bud. Første stop er skole- og daginstitutionen *Stjernen*, der med energibevidste løsninger, sine fem arme og fællestorv nytænker børneinstitutionen. Vi besøger *Herning Boldklub*, der for nylig har udvidet sine faciliteter til et 'Fodbold-eksperimentarium', der rummer træningsmuligheder for både eliteidrætten, bredden og dem, der bare har lyst til at lege. Og så skal vi besøge *Naturrum Skovsnogen* – en privat skov, hvor en 35 meter lang skovsnog tager imod sammen med en lang række andre kunstværker.

STJERNEN – NY SKOLE OG DAGINSTITUTION I HERNING (FOTO: JWLUFTFOTO)

FUGLSANG SØ, ET NYT BYNÆRT LANDSKABSTRÆK I HERNING
(FOTO: HERNING KOMMUNE)

3 DE NYE LANDSKABSTRÆK

*Arrangeres i samarbejde med Herning Kommune.
Udflugten er en cykeltur.*

Herning ligger i et fladt og åbent landskab. På denne udflugt skal vi opleve nogle af de nye, bynære landskaber, som danner ramme om rekreative områder og byudvikling.

Vi cykler rundt om *Fuglsang Sø* og oplever både sandstrand på

den ene søbred og boliger og granitbelagte byrum på den anden side. Vi får også en rundvisning ved *Fuglsang Sø Centret*, som er et nyt pleje- og aktivitetscenter. Tæt på er *Holing Sø* under etablering med udstykning af parcelhusgrunde, der er på vej til at udvikle sig til et attraktivt boligområde. Undervejs stopper vi ved *Lillelund Engpark*, hvor der skal gennemføres et klimatilpasningsprojekt med vådområder, engarealer, stiforbindelser og rekreative muligheder.

4 DEN LEVENDE BY

*Arrangeres i samarbejde med Herning Kommune.
Udflugten er en byvandring.*

Et levende og dynamisk centrum er byens hjerte. På denne byvandring besøger vi *Kulturgården*, som er den fælles legeplads for en række kulturinstitutioner, der har til huse i en nedlagt skole. Næste stop er det nyåbnede *Herning Bibliotek*, hvor vi skal høre om tankerne bag det innovative bibliotek og husets rolle i midtbyen. Vi skal se sivegaden *Bredgade Vest*, hvor der er lavet forsøg med at åbne gågaden for ensrettet biltrafik som "shared space". Vi besøger desuden byomdannelsesområdet *Thrigesvej*, der tidligere var præget af tung industri, men i dag er et moderne boligområde tæt på centrum.

ALTERNATIVT MODESHOW – ET LILLE HJØRNE AF KULTURLIVET I HERNING
(FOTO: HERNING KOMMUNE)

5 DE STORE INNOVATIVE BYGGERIER

Arrangeres i samarbejde med Herning Kommune

Vi besøger nogle af de projekter, der allerede har – eller i de kommende år vil få – stor betydning for Herning-egnen. Første stop er *Herringholms Gymnasium*, som danner rammen for et teknisk gymnasium med undervisning inden for entreprenørskab og international økonomi. Herefter fortsætter vi til *MCH*, som med messehaller, kongrescenter, fodboldstadion og Jyske Bank Boxen er midtpunkt for store sports- og kulturarrangementer. Sidste destination er *Gødstrup*, hvor byggeriet af det nye regionshospital er i gang. Vi besøger byggepladsen og 'innovationsstalden', hvor der afprøves nye løsninger til det store byggeri. Ved siden af hospitalet arbejder kommunen med planlægningen af en 'Ny Nordisk By'.

JYSKE BANK BOXEN I HERNING (FOTO: LARS MØLLER)

6 BØRNEBESØGERS Hovedstad

Arrangeres i samarbejde med Billund Kommune

Billund bygger videre på sine erfaringer med leg og læring og er i færd med at blive omdannet til en 'børnenes hovedstad'. På den tidligere rådhusgrund i Billund bymidte bygges i disse år *LEGO-huset*, der åbner i 2016. Vi besøger byggepladsen og bliver præsenteret for projektet. I *bymidten* ser vi også, hvordan gader og pladser indrettes til leg og udfoldelse. Omdan-

nelsesprojekterne har fokus på klimatilpasning, fx åbning af Billund bæk, der løber gennem bymidten. Sidst besøger vi virksomheden LEGO og får en smagsprøve på, hvordan de arbejder. Vi afprøver en metode til ideudvikling – og finder ud af, hvordan vi kan lade os inspirere af LEGO's metoder i byplanlægningen.

LEGO-HUSET I BILLUND (VISUALISERING: BILLUND KOMMUNE)

STRUER MUSEUM (FOTO: STRUER KOMMUNE)

B&O'S DOMICIL I STRUER (FOTO: STRUER KOMMUNE)

7 LOKALEVILKÅR OG INNOVATION

Arrangeres i samarbejde med Holstebro og Struer Kommuner

Holstebro og Struer er kendt for entreprenante virksomheder og på udflugten skal vi besøge nogle af de mest innovative. På Holstebro-egnen lægger vi ud i *Udviklingsparken Nupark*, der aktivt styrker tilblivelsen af nye innovative virksomheder. Senere besøger vi *Maabjerg BioEnergy*, som er verdens største biogasanlæg og leverer varme til Holstebro og Struer og

sikrer landmændenes fortsatte store produktion. I Struer besøges et ikon inden for dansk innovation, nemlig virksomheden *B&O*, der siden 1921 vedholdende og ambitiøst har produceret lyd og billeder til hele verden. På *Struer Museum* oplever vi hele historien, og det er også her I vil høre om byens nyeste kultur- og erhvervstiltag *Lydens By*.

8 BORGERINDDRAGELSE PÅ NY

Arrangeres i samarbejde med Ikast-Brande Kommune

Udflugten går til de to mindre provinsbyer Bording og Nørre Snede, hvor nye former for borgerinddragelse bliver afprøvet i disse år. Først til Bording, hvor vi skal på byvandring til *hovedgaden, brandtomten, hallen og friluftbadet Beach Bording*. Undervejs hører vi den gode historie om både fysisk og mental forandring af byen og foreningslivet. Efter frokost tager vi videre til Nørre Snede, hvor vi igen er på byvandring: fra busstationen med de gule bystole videre til Kulturbanken, og til byens nyistandsatte torv, hvor vi sætter os på bjerget. Også her møder vi byens ildsprudlende sjæle, der fortæller om *skraldespande, sammenhold og synergi*.

NYT TORV I NØRRE SNEDE (FOTO: IKAST-BRANDE KOMMUNE)

SLYNGET HØJVANDSMUR I LEMVIG HAVN (FOTO: MADRS KRABBE)

NY SKATERPARK VED LEMVIG HAVN (FOTO: MADRS KRABBE)

10 UDNYTTELSE AF NATURENS KRÆFTER OG STEDBUNDNE POTENTIALER

*Arrangeres i samarbejde med Ringkøbing-Skjern kommune
I udflugten indgår en sejltur. Bemærk venligst, at denne
udflugt først slutter i Herning kl. 16.00.*

Her udnyttes naturens kræfter til fulde, både hvad angår sol- og vindenergi, og til turismesatsninger på en egn, der er kendt for smukke fjorde og klitlandskaber. Udflugten går til landets største vindmøllepark ved *Nørbede-Hjortmose*. I *Hvide-Sande* tager vi på byvandring og op i Blåtårn, hvorfra der er en fantastisk udsigt over fjordlandskabet og trafik- og fiskerihavnen. Her hører vi om planlægningen af den meget omfattende havneudvidelse. Så går vi ombord på bramsejlsskonnerten *Maja* og sætter kurs mod *Vesterhavet*. Undervejs ser vi resultaterne af havneudvidelsen på nært hold. Havnen er nu både fiskeri- og trafikhavn, som er forberedt på offshore. Tilbage i land sætter vi kursen mod Herning og runder kulturmiljøet *Tyskerhavnen*, et helt unikt bevaringsværdigt kulturmiljø med fiskerhytter, som er omdannet til feriehytter og kunstnerkoloni.

9 LEMVIG RIVER NED, OMDANNER OG FORFINER

*Arrangeres i samarbejde med Lemvig Kommune
Bemærk venligst, at denne udflugt først slutter i Herning
kl. 16.00.*

Lemvig Kommune har megen erfaring med arbejdet med at få områdefornyelse og indsatspuljer til at gå hånd i hånd med en boligsocial indsats. Vi lægger ud med en byvandring i landsbyen Bækmarksbro, hvor vi ser eksempler på områdefornyelse, nedrivninger og anvendelse af byggetomter, samt indsatsen for de bevaringsværdige ejendomme. Frokost spises ved Bovbjerg Fyr på kanten til Vesterhavet. Herefter tager vi på byvandring i *Lemvig Havn*, som siden 2010 har gennemgået en forvandling. Vi ser den nyanlagte *skaterpark*, *Lemvig Bedding* og det centrale havnestræk, som i dag har en slyngget højvandsmur, der integrerer byrums- og klimatilpansningsfunktioner. Vi slutter vandringen af i den vestlige del af havnen, hvor nye faciliteter til sejlere og fritidsfiskere er ved at blive etableret.

HVIDE SANDE OG SKONNERTEN MAJA
(FOTO: RINGKØBING-SKJERN KOMMUNE)

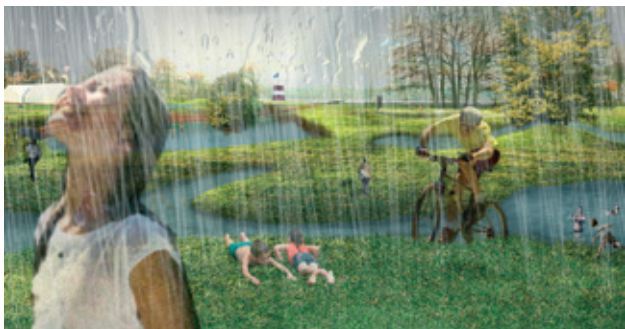
II SILKEBORGS STILLESTEDER

Arrangeres i samarbejde med Silkeborg Kommune

17 % af Silkeborg Kommunes areal er udpeget som stillesteder, dvs. steder, hvor der ikke må planlægges for støjende og lysforurenende aktiviteter. Udflugten foregår til fods, med bus og med tog igennem kommunens største stilleområde, *Salten Ådal*, der er på størrelse med Københavns Kommune. Vi besøger enestående og uforstyrrede landskaber og naturområder, hvor vi får indblik i tilgængelighedsdiskussioner og besøger havørnens rige. På *Vrads Station* vil der være et oplæg om Stillesteder samt kommunens anvendelse af landskabskarakter-kortlægning. Herefter tager vi veterantoget fra Vrads Station til Bryrup, med stop med udsigt til *Lystruphøve Efterskole*. Her vil der være stilhed.

STILLEOMRÅDET SALTEN ÅDAL (FOTO: SILKEBORG KOMMUNE)

SØNÆS-PROJEKTET I VIBORG (VISUALISERINGER: VIBORG KOMMUNE)

12 UDVIKLINGS-PROJEKTER I VIBORG

Arrangeres i samarbejde med Viborg Kommune

Fremtidens byudvikling handler om at skabe ny værdi i eksisterende byområder og landskaber, der kan udnyttes til at skabe et aktivt byliv og som brand, der kan tiltrække tilflyttere. På udflugten besøger vi *Sønæs-projektet*, hvor regnvandshåndtering kombineres med landskabsplanlægning, så en tidligere våd boldbane omdannes til et innovativt vandlandskab. Derefter besøger vi byomdannelsesområdet *Viborg Baneby*, hvor en broforbindelse over jernbanen skal knytte det tidligere erhvervsområde tættere til midtbyen. Vi besøger midlertidige kulturaktiviteter i en tidligere fabriks-hal, der har skabt fokus på området. Vi slutter af på *Viborg Kaserne*, som kommunen har købt for at udvikle et større uddannelses- og udviklingsområde – med bl.a. animationsskole, børnekulturteater og nyt rådhus.

13 STOPVANDET FØR BYSKILTET

Arrangeres i samarbejde med Region Midtjylland

Vand er en af vor tids store udfordringer. Hvordan kan planlæggere og miljøfolk, forsyningselskaber, vidensinstitutioner og andre arbejde sammen om løsninger, der omsætter udfordringerne til nye forretningsmuligheder og samfundsmæssige forbedringer? I Herning besøger vi *vandforsyningen* og *kommunens beredskabsafdeling*, hvor vi bl.a. hører om nye måder at finansiere klimatilpasnings-løsninger på. I marken ser vi *Fuglsang Sø* og besøger 2 anlæg i *Hernings 'Blå Ring'*, der domineres af Storåen, der modtager overfladevand fra både by og land. 60 % af vandet i Storåen stammer fra Herning Kommune, og vandet giver store problemer, når det mange km senere ender i Holstebro. Vi diskuterer, hvordan man i samspil med alle de berørte parter kan gennemføre tiltag i én kommune for at løse problemer i nabokommunen.

OVERSVØMMELSER, SOM HER VED STORÅEN I HOLSTEBRO, IMØDEGÅS BL.A. VED INDSATSER I NABOKOMMUNEN HERNINGS "BLÅ RING"
(FOTOS: REGION MIDTJYLLAND OG JWLUFTFOTO)

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Byplanmødets hovedforedrag samt middag m.v. torsdag aften finder sted i **MCH Herning Kongrescenter**, Østergade 37, 7400 Herning. Frokost, delmøder, innovationslaboratorium og planmesse torsdag finder også sted her, samt i nærliggende lokaler. Mødets fælles afslutning fredag eftermiddag finder sted i Herning.

TILMELDING OG BETALING

Tilmelding til Det 64. danske Byplanmøde foretages online på vores hjemmeside www.byplanlab.dk/byplanmodet. Tilmelding skal være Dansk Byplanlaboratorium i hænde **senest mandag den 4. august 2014**.

Bekræftelse og faktura fremsendes, når tilmelding er modtaget i Byplanlaboratoriet.

Ved afbud efter tilmeldingsfristen den 4. august og til og med onsdag den 10. september 2014 betales et gebyr på kr. 500,-. Ved afbud efter den 10. september betales **den fulde deltagerafgift**.

Der er loft over deltagerantallet, og det kan blive nødvendigt at prioritere tilmeldingerne efter modtagelsesdato. I givet fald oprettes en venteliste.

DELTAGERAFGIFT

Prisen pr. deltager fra kommuner, regioner og andre, der yder fuldt tilskud til Dansk Byplanlaboratorium i 2014 er **kr. 5.275,-**. Der ydes rabat til studerende og arbejdsløse. For alle andre er deltagerafgiften **kr. 7.050,-**.

Afgiften inkluderer måltider med drikkevarer, udflugter og deltagermateriale – herunder BYPLANNYT's septembernummer. Overnatning er **ikke inkluderet** i deltagerafgiften.

OVERNATNING

VisitHerning står for formidling af hotelværelser i forbindelse med byplanmødet.

Reservation af hotelværelser foretages online via **link til VisitHerning** på www.byplanlab.dk/byplanmodet. Her findes oplysninger om de enkelte hoteller, beliggenhed, priser, betingelser for betaling m.v.

Reservation skal være VisitHerning i hænde **senest mandag den 4. august 2014**. Reservationer sker i den rækkefølge de modtages. Bekræftelse og faktura fremsendes fra og betales til VisitHerning.

Yderligere information om overnatning kan fås ved henvendelse direkte til VisitHerning: **Annette Bang Nielsen**, tlf. 96 27 22 30, e-mail: booking@visitherning.com

TROENS OG HIGH-TECH'ENS HUSE I HERNING BYMIDTE
(FOTO: TONY BRÖCHNER)

Dansk Byplanlaboratorium er en selvejende, uafhængig institution, hvis formål er at fremme by- og landskabsplanlægning i Danmark.

*Programmet er udsendt af Dansk Byplanlaboratorium juni 2014.
Tilrettelæggelse: Henrik Witthøft (ansv.) og Christian Broen.
Layout: Mark Gry Christiansen og Henrik Witthøft.
Tryk: Handy-Print A/S, Skive.*

*Fotos er venligst stillet til rådighed af:
Herning Kommune: for- og bagside, side 2, 3, 8, 9, 10 (øverst) og 15.
Billund Kommune: side 10.
Ikast-Brande Kommune: side 4 og 11 (nederst).
Lenvig Kommune: side 12 (øverst).
Ringkøbing-Skjern Kommune: side 12 (nederst).
Silkeborg Kommune: side 13 (øverst).
Struer Kommune: side 11 (øverst).
Viborg Kommune: side 13 (nederst).
Region Midtjylland: side 5 (t.v.) og 14.
Dansk Byplanlaboratorium: side 5 (t.h.) og 6-7.*

NATURRUM OG BYRUM I HERNING
(FOTOS: HERNING KOMMUNE HEROVER, OG SCHØNHERR A/S FORSIDEN)

DANSK BYPLANLABORATORIUM
NØRREGADE 36
1165 KØBENHAVN K
TLF. 33 13 72 81
FAX 33 14 34 35
DB@BYPLANLAB.DK
WWW.BYPLANLAB.DK

dansk byplan
laboratorium